

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi liikevaihtoverolain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan korotettavaksi liikevaihtoverovelvollisille maksettavien huojennuspalautusten markkamääriä.

Esityksessä ehdotetaan myös tarkistettavaksi lääkkeiden liikevaihtoverotusta. Veronlisäys ehdotetaan laskettavaksi vastaavalla tavalla kuin ennakonpidätyksen ja työnantajan sosiaaliturvamaksun laiminlyönnistä määrättävä veronlisäys.

liturvamaksun laiminlyönnistä määrättävä veronlisäys.

Esitys liittyy valtion tulo- ja menoarvioesitykseen vuodelle 1989. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 1989.

PERUSTELUT

1. Nykyinen tilanne ja ehdotetut muutokset

1.1. Huojennuspalautus

Pienyrittäjien liikevaihtoverotusta on pyritty helpottamaan siten, että pienyrittäjälle voidaan maksaa jälkikäteen takaisin edelliseltä kalenterivuodelta suoritettu vero. Veron palauttamisesta eli huojennuspalautuksesta säädetään liikevaihtoverolain 55 b §:ssä. Lainkohdan mukaan verovelvolliselle luonnolliselle henkilölle maksetaan takaisin kalenterivuodelta suoritettu vero, jos suoritettavan veron määrä vähennettynä mahdollisten palautettavien verojen määrällä on kalenterivuodelta enintään 3 000 markkaa. Jos suoritettavan veron määrä on yli 3 000 markkaa, mutta enintään 4 940 markkaa, verosta maksetaan takaisin määrä, joka saadaan, kun 5 000 markasta vähennetään laskettu vero ja näin saatu erotus kerrotaan luvulla 1,5.

Huojennuspalautusta koskeva liikevaihtoverolain 55 b § lisättiin liikevaihtoverolakiin vuonna 1965 (735/65). Täyteen huojennuspa-

lautukseen oikeuttavan veron määrä oli vuoden 1986 asti 300 markkaa. Vuonna 1986 huojennuspalautusta sai 1 799 verovelvollista. Liikevaihtoveroja palautettiin yhteensä 277 314 markkaa.

Huojennuspalautuksen merkityksen lisäämiseksi huojennuspalautuksen markkamääriä korotettiin vuonna 1987. Täyteen huojennuspalautukseen oikeuttavan veron määrä korotettiin 16 päivänä tammikuuta 1987 annetulla lailla (6/87) 300 markasta 2 000 markkaan ja 20 päivänä marraskuuta 1987 annetulla lailla (857/87) 2 000 markasta 3 000 markkaan. Huojennuspalautuksen markkamäärien korottamisen jälkeen huojennuspalautusta saa arviolta 13 500 verovelvollista. Liikevaihtoveroja palautetaan arviolta 19 miljoonaa markkaa vuodessa.

Pienyrittäjien liikevaihtoverotuksellista asemaa voidaan edelleen parantaa korottamalla huojennuspalautusta. Tämän vuoksi ehdotetaan, että verovelvolliselle luonnolliselle henkilölle maksettaisiin takaisin kalenterivuodelta suoritettu vero, jos suoritettavan veron määrä on kalenterivuodelta enintään 6 000 markkaa.

Jos suoritettavan veron määrä on yli 6 000 markkaa, mutta enintään 9 940 markkaa, palautus olisi osittainen. Tarkoituksenmukaisuussyistä veroa ei ehdoteta palautettavaksi, jos palautus on pienempi kuin 90 markkaa. Huojennuspalautuksen markkamäärien kaksinkertaistamisen jälkeen huojennuspalautusta saisi arviolta 17 000 verovelvollista.

1.2. Lääkkeet

Suomen liikevaihtoverojärjestelmässä lääkkeet ja apteekista myytäväksi tarkoitetut lääkkeenomaiset tuotteet ovat liikevaihtoverollisia vain apteekin myyntipalkkion osalta. Tämä on toteutettu siten, että lääkkeiden ja lääkkeenomaisten tuotteiden myynti on liikevaihtoverolain 4 §:n 3 momentissa säädetty verottomaksi, kun myyjänä on lääketehdas tai lääketukku-kauppa. Lääkkeiden ja lääkkeenomaisten tuotteiden maahantuonti on myös säädetty verottomaksi. Liikevaihtoverolain 18 §:n 1 momentin e kohdan nojalla apteekkari saa kuitenkin vähentää verotta hankittujen lääkkeiden ostohinnat. Lainkohdan 3 momentin mukaan muu verovelvollinen kuin apteekkari saa vähentää myyntitarkoitukseen hankitun lääkkeen osalta vain ostohinnan sen osan, josta on katsottava suoritettua veroa.

Vuoden 1987 loppuun saakka liikevaihtoverolain 4 §:n 3 momentti sekä 18 §:n 1 momentin e kohta ja 3 momentti koskivat apteekkitavaroita. Verottomat apteekkitavarat oli rajattu samalla tavalla sekä kotimaan myynnissä että maahantuonnissa. Apteekkiliikkeen harjoittajalla oli oikeus vähentää kaikkien verotta ostettujen apteekkitavaroiden ostohinnat.

Vuoden 1988 alussa tuli voimaan lääkelaki (395/87), jolla uudistettiin lääkkeisiin ja niiden valmistukseen sekä jakeluun liittyvät käsitteet. Samassa yhteydessä muutettiin myös muussa lainsäädännössä olevat käsitteet lääkelain käsitteistöä vastaaviksi. Liikevaihtoverolain 4 §:n 3 momentin sekä 18 §:n 1 momentin e kohdan ja 3 momentin käsitteet muutettiin 31 päivänä joulukuuta 1987 annetulla lailla (1285/87). Liikevaihtoverolain muutoksella ei ollut tarkoitus muuttaa säännösten aineellista sisältöä.

Vuoden 1988 alusta voimaan tulleet liikevaihtoverolain 4 §:n 3 momentti sekä 18 §:n 1 momentin e kohta ja 3 momentti eivät kuitenkaan vastaa sisällöltään aikaisemmin voimassa olleita säännöksiä maahantuonnin ja lääkkeen-

omaisten tuotteiden osalta. Maahantuonnissa verottomien tavaroiden luettelo on nyt laajempi kuin aikaisemmin, koska lääkkeisiin käytettyjen aineiden maahantuonti on säädetty verottomaksi. Apteekista myytäväksi tarkoitetujen lääkkeenomaisten tuotteiden myynti ja maahantuonti on edelleen verotonta, mutta apteekkari ei saa vähentää niiden ostohintaa. Lääkkeenomaisten tuotteiden myyntihinta on siten kokonaisuudessaan liikevaihtoverollinen. Koska apteekkari saa vähentää muiden apteekista myytävien tuotteiden ostohinnat, apteekista myytäväksi tarkoitetut lääkkeenomaiset tuotteet joudutaan nykyisin erittelemään muista tuotteista.

Koska lääkelaista johtuvalla liikevaihtoverolain muutoksella ei ollut tarkoitus muuttaa lääkkeiden liikevaihtoverotusta, liikevaihtoverolain 4 §:n 3 momenttia sekä 18 §:n 1 momentin e kohtaa ja 3 momenttia ehdotetaan tarkistettavaksi siten, että ne vastaavat sisällöltään vuoden 1987 loppuun saakka voimassa olleita säännöksiä. Säännösten sanamuotoa ehdotetaan samalla tarkistettavaksi siten, että lääkkeet, lääkevalmisteet ja lääkeaineet korvataan yleiskäsitteellä lääke.

1.3. Veronlisäys

Liikevaihtoverotusmenettely uudistetaan vuoden 1989 alusta lukien 23 päivänä joulukuuta 1987 annetulla lailla (1119/87). Samassa yhteydessä muutettiin myös veronlisäystä koskevaa liikevaihtoverolain 55 §:ää.

Vuoden 1989 alusta lukien liikevaihtoverovelvollisen on liikevaihtoverolain 24 §:n 1 momentin mukaan suoritettava kalenterikuukaudelta menevä vero viimeistään kalenterikuukaudelta seuraavan toisen kuukauden 25 päivänä. Jos verovelvollinen ei suorita veroa määräaikaan, suorittamatta jääneelle tai määräajan jälkeen suoritettulle verolle määrätään liikevaihtoverolain 55 §:n 1 momentin nojalla veronlisäystä. Veronlisäys on suuruudeltaan yksi markka kultakin täydeltä sadalta markalta kuukaudessa. Veronlisäystä määrätään sen kuukauden alusta, jona vero olisi tullut suorittaa, verolle määrättävää eräpäivää tai veron maksupäivää edeltävän kuukauden loppuun.

Veron viivästyskorosta ja jäämämaksusta annetun lain (145/76) 2 §:n mukaan maksuunpannulle ja maksettavaksi erääntyneelle verolle peritään viivästyskorkoa kultakin täydeltä sa-

dalta markalta yksi markka jokaiselta alkavalta kalenterikuukaudelta eräkuukauden alusta. Maksuunpanulle ja vasta eräpäivän jälkeen suoritettulle verolle peritään siten liikevaihtoverolain 55 §:n nojalla veronlisäystä eräkuukautta edeltävän kuukauden loppuun sekä veron viivästyskorosta ja jäämämaksusta annetun lain nojalla samansuuruista viivästyskorkea eräkuukauden alusta maksukuukauden loppuun.

Jos verovelvollinen suorittaa veron määräajan jälkeen, mutta ennen maksuunpanoa, veronlisäystä määrätään veron maksupäivää edeltävän kuukauden loppuun. Viivästyskorkea ei voida periä, koska vero on maksettu. Tästä on seurauksena se, että verovelvolliselle, joka maksaa veron maksukuukauden 26—31 päivinä, ei määrätä minkäänlaisia korkoseuraamuksia maksun laiminlyönnin johdosta. Jos vero suoritetaan maksukuukautta seuraavan kuukauden aikana, veronlisäystä määrätään vain yhdeltä kuukaudelta. Veronlisäys lasketaan samalla tavoin myös silloin, kun verovelvollinen maksaa veronlisäyksen liikevaihtoverolain 55 §:n 3 momentissa säädetyllä tavalla oma-aloitteisesti.

Vuoden 1988 loppuun saakka voimassa olevan liikevaihtoverolain 55 §:n mukaan veronlisäystä määrätään verokauden päättymisestä lukien verolle määrättävää eräpäivää edeltävän kuukauden loppuun. Veronlisäys määrätään suorittamatta olevan veron maksuunpanon yhteydessä, joten eräpäivän jälkeen suoritettulle verolle peritään myös viivästyskorkea eräkuukauden alusta maksukuukauden loppuun.

Veronlisäyksen muodossa määrättävällä korkoseuraamuksella ja viivästyskoron perimisellä pyritään siihen, että verovelvollinen ei saisi korkoetua sen johdosta, että hän on jättänyt veron suorittamatta laissa säädetyssä määräajassa. Tämän vuoksi vuoden 1989 alusta voimaan tulevaa liikevaihtoverolain 55 §:n 1 ja 3 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että laissa säädetyin määräajan jälkeen suoritettulle verolle olisi aina maksettava veronlisäystä. Maksuunpanulle verolle määrättäisiin veronlisäystä eräpäivää edeltävän kuukauden lop-

puun, koska eräpäivän jälkeen suoritettulle verolle peritään myös viivästyskorkea. Jos verovelvollinen suorittaa veron määräajan jälkeen, mutta ennen maksuunpanoa, veronlisäystä määrättäisiin sen kuukauden loppuun, jona vero on suoritettu. Veronlisäyksen ja viivästyskoron määrääminen olisi näin yhdenmukaista ennakonpidätyksen ja työnantajan sosiaaliturvamaksun laiminlyönnin johdosta määrättävien seuraamusten kanssa.

2. Esityksen taloudelliset vaikutukset

Huojennuspalautuksen korottaminen ei vaikuta liikevaihtoveron kertymään vielä vuonna 1989, koska tältä vuodelta huojennuspalautus maksetaan verovelvolliselle vasta vuoden 1990 puolella. Huojennuspalautuksen korottaminen vähentää liikevaihtoveron tuottoa vuonna 1990 noin 20 miljoonaa markkaa.

Lääkkeiden liikevaihtoverotusta koskeva muutos vähentää liikevaihtoveron tuottoa josain määrin. Veronlisäystä koskevalla muutoksella ei ole vuoden 1988 tilanteeseen verrattuna valtiontaloudellisia vaikutuksia.

3. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 1989. Lain 55 b §:ää sovellettaisiin ensimmäisen kerran vuodelta 1989 takaisin maksettavaan veroon.

4. Säättämisjärjestys

Lakiehdotus olisi käsiteltävä valtiopäiväjärjestyksen 66 §:n mukaisessa säättämisjärjestyksessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnalle hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

L a k i

liikevaihtoverolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 5 päivänä joulukuuta 1963 annetun liikevaihtoverolain 4 §:n 3 momentti, 18 §:n 1 momentin e kohta ja 3 momentti, 55 §:n 1 ja 3 momentti sekä 55 b §,

sellaisina kuin ne ovat, 4 §:n 3 momentti, 18 §:n 1 momentin e kohta ja 3 momentti 31 päivänä joulukuuta 1987 annetussa laissa (1285/87) sekä 55 §:n 1 ja 3 momentti ja 55 b § 23 päivänä joulukuuta 1987 annetussa laissa (1119/87), näin kuuluviksi:

4 §

Verotonta on myös lääkelaisa (395/87) tarkoitettujen lääkkeiden ja lääkelain 71 §:n mukaisesti vain apteekista myytäväksi tarkoitettujen lääkkeenomaisten tuotteiden myynti, kun myyjänä on lääkelaisa tarkoitettu lääketehdas tai lääketukkukauppa, sekä mainittujen tavaroitten maahantuonti.

18 §

Myynnin verotusarvoa laskettaessa verovelvollinen saa vähentää:

e) milloin verovelvollisena on apteekkari, lääketehdasta tai lääketukkukaupalta taikka apteekkiliikkeeltä hankkimansa tai itse maahantuomansa lääkkeen ja lääkelain 71 §:n mukaisesti vain apteekista myytäväksi tarkoitettun lääkkeenomaisen tuotteen ostohinnan.

Muu verovelvollinen kuin apteekkari saa vähentää myyntitarkoitukseen hankitun lääkkeen osalta vain ostohinnan sen osan, josta on katsottava suoritettua veroa.

55 §

Jos verovelvollinen ei ole suorittanut kalenterikuukaudelta menevää veroa 24 §:n 1 momentissa säädettyssä määräajassa, suorittamatta jääneelle verolle määrätään veronlisäystä yksi marka kultakin täydeltä sadalta markalta jokaiselta kalenterikuukaudelta sen kuukauden alusta, jona vero olisi tullut suorittaa, verolle määrättävää eräpäivää edeltävän kuukauden

loppuun. Jos kalenterikuukaudelta menevä vero on suoritettu määräajan jälkeen, eikä verovelvollinen ole oma-aloitteisesti maksanut veronlisäystä 3 momentissa säädetyllä tavalla, veronlisäystä määrätään sen kuukauden alusta, jona vero olisi tullut suorittaa, sen kuukauden loppuun, jona vero on suoritettu.

Jos verovelvollinen suorittaa kalenterikuukaudelta menevää veroa ilman maksuunpanoa 24 §:n 1 momentissa säädetyn määräajan jälkeen, hänen on veron suorittamisen yhteydessä oma-aloitteisesti maksettava veronlisäystä yksi marka kultakin täydeltä sadalta markalta jokaiselta kalenterikuukaudelta sen kuukauden alusta, jona vero olisi tullut suorittaa, sen kuukauden loppuun, jona vero on suoritettu.

55 b §

Jos edellä tässä luvussa säädetyn tavoin suoritettavan veron määrä vähennettynä mahdollisten palautettavien verojen määrällä on kalenterivuodelta enintään 6 000 markkaa, suoritettu vero maksetaan takaisin verovelvolliselle luonnolliselle henkilölle. Jos kalenterivuodelta edellä mainituin tavoin lasketun veron määrä on yli 6 000 markkaa, mutta enintään 9 940 markkaa, verosta maksetaan takaisin määrä, joka saadaan, kun 10 000 markasta vähennetään laskettu vero ja näin saatu erotus kerrotaan luvulla 1,5.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 1989. Lain 4 §:n 3 momenttia sekä 18 §:n 1 momentin e kohtaa ja 3 momenttia

sovelletaan tavaraan, joka on toimitettu tai luovutettu tullivalvonnasta taikka otettu käytettäväksi muuhun kuin myyntitarkoitukseen

lain voimaantulopäivänä tai sen jälkeen. Lain 55 b §:ää sovelletaan ensimmäisen kerran vuodelta 1989 takaisin maksettavaan veroon.

Helsingissä 13 päivänä syyskuuta 1988

Tasavallan Presidentti
MAUNO KOIVISTO

Valtiovarainministeri *Erkki Liikanen*

Laki

liikevaihtoverolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 5 päivänä joulukuuta 1963 annetun liikevaihtoverolain 4 §:n 3 momentti, 18 §:n 1 momentin e kohta ja 3 momentti, 55 §:n 1 ja 3 momentti sekä 55 b §,

sellaisina kuin ne ovat, 4 §:n 3 momentti, 18 §:n 1 momentin e kohta ja 3 momentti 31 päivänä joulukuuta 1987 annetussa laissa (1285/87) sekä 55 §:n 1 ja 3 momentti ja 55 b § 23 päivänä joulukuuta 1987 annetussa laissa (1119/87), näin kuuluviksi:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

4 §

Niin ikään on verotonta lääkelaisa (395/87) tarkoitettujen lääkkeiden, *lääkevalmisteiden, lääkeaineiden* ja lääkelain 71 §:n mukaisesti vain apteekista myytäväksi tarkoitettujen lääkkeenomaisten tuotteiden myynti, kun myyjänä on lääkelaisa tarkoitettu lääketehdas tai lääketukkukauppa. Verotonta on myös lääkkeiden ja niihin käytettävien aineiden lääkelain 71 §:n mukaisesti vain apteekista myytäväksi tarkoitettujen lääkkeenomaisten tuotteiden maahan-
tuonti.

Verotonta on myös lääkelaisa (395/87) tarkoitettujen lääkkeiden ja lääkelain 71 §:n mukaisesti vain apteekista myytäväksi tarkoitettujen lääkkeenomaisten tuotteiden myynti, kun myyjänä on lääkelaisa tarkoitettu lääketehdas tai lääketukkukauppa, *sekä mainittujen tavaroiden maahan-
tuonti.*

18 §

Myyntin verotusarvoa laskettaessa verovelvollinen saa vähentää:

e) milloin verovelvollisena on apteekkari, lääketehalta tai lääketukkukaupalta taikka apteekkiliikkeeltä hankkimansa tai itse maahan-
hantuomansa lääkkeen, lääkevalmisteen ja lääkeaineen ostohinnan.

e) milloin verovelvollisena on apteekkari, lääketehalta tai lääketukkukaupalta taikka apteekkiliikkeeltä hankkimansa tai itse maahan-
hantuomansa lääkkeen *ja lääkelain 71 §:n mukaisesti vain apteekista myytäväksi tarkoitettun lääkkeenomaisten tuotteiden* ostohinnan.

Muu verovelvollinen kuin apteekkari saa vähentää myyntitarkoitukseen hankitun lääkkeen, *lääkevalmisteen ja lääkeaineen* osalta vain ostohinnan sen osan, josta on katsottava suoritettu veroa.

Muu verovelvollinen kuin apteekkari saa vähentää myyntitarkoitukseen hankitun lääkkeen osalta vain ostohinnan sen osan, josta on katsottava suoritettu veroa.

55 §

Jos kalenterikuukaudelta menevää veroa ei ole suoritettu määräaikana, suorittamatta jääneelle *tai määräajan jälkeen suoritettulle* verolle

55 §

Jos *verovelvollinen ei ole suorittanut kalenterikuukaudelta menevää veroa 24 §:n 1 momentissa säädetyssä määräajassa*, suorittamat-

Voimassa oleva laki

on maksettava veronlisäystä kultakin täydeltä sadalta markalta yksi markka jokaiselta kalenterikuukaudelta sen kuukauden alusta, jona vero olisi tullut suorittaa, verolle määrättävää eräpäivää edeltävän kuukauden loppuun tai, jos vero on suoritettu määräajan jälkeen, maksupäivää edeltävän kuukauden loppuun.

Jos verovelvollinen suorittaa kalenterikuukaudelta menevää veroa ilman maksuunpanoa veron maksamiselle säädetyn määräajan jälkeen, hänen on veron suorittamisen yhteydessä oma-aloitteisesti maksettava veronlisäystä 1 momentissa säädettyjen perusteiden mukaisesti.

-----

55 b §

Jos edellä tässä luvussa säädetyn tavoin suoritettavan veron määrä vähennettynä mahdollisten palautettavien verojen määrällä on kalenterivuodelta enintään 3 000 markkaa, suoritettu vero maksetaan takaisin verovelvolliselle luonnolliselle henkilölle. Jos kalenterivuodelta edellä mainituin tavoin lasketun veron määrä on yli 3 000 markkaa, mutta enintään 4 940 markkaa, verosta maksetaan takaisin määrä, joka saadaan, kun 5 000 markasta vähennetään laskettu vero ja näin saatu erotus kerrotaan luvulla 1,5.

Ehdotus

ta jääneelle verolle määrätään veronlisäystä yksi markka kultakin täydeltä sadalta markalta jokaiselta kalenterikuukaudelta sen kuukauden alusta, jona vero olisi tullut suorittaa, verolle määrättävää eräpäivää edeltävän kuukauden loppuun. *Jos kalenterikuukaudelta menevä vero on suoritettu määräajan jälkeen, eikä verovelvollinen ole oma-aloitteisesti maksanut veronlisäystä 3 momentissa säädetyllä tavalla, veronlisäystä määrätään sen kuukauden alusta, jona vero olisi tullut suorittaa, sen kuukauden loppuun, jona vero on suoritettu.*

Jos verovelvollinen suorittaa kalenterikuukaudelta menevää veroa ilman maksuunpanoa 24 §:n 1 momentissa säädetyn määräajan jälkeen, hänen on veron suorittamisen yhteydessä oma-aloitteisesti maksettava veronlisäystä yksi markka kultakin täydeltä sadalta markalta jokaiselta kalenterikuukaudelta sen kuukauden alusta, jona vero olisi tullut suorittaa, sen kuukauden loppuun, jona vero on suoritettu.

-----

55 b §

Jos edellä tässä luvussa säädetyn tavoin suoritettavan veron määrä vähennettynä mahdollisten palautettavien verojen määrällä on kalenterivuodelta enintään 6 000 markkaa, suoritettu vero maksetaan takaisin verovelvolliselle luonnolliselle henkilölle. Jos kalenterivuodelta edellä mainituin tavoin lasketun veron määrä on yli 6 000 markkaa, mutta enintään 9 940 markkaa, verosta maksetaan takaisin määrä, joka saadaan, kun 10 000 markasta vähennetään laskettu vero ja näin saatu erotus kerrotaan luvulla 1,5.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 1989. Lain 4 §:n 3 momenttia sekä 18 §:n 1 momentin e kohtaa ja 3 momenttia sovelletaan tavaraan, joka on toimitettu tai luovutettu tullivalvonnasta taikka otettu käytettäväksi muuhun kuin myyntitarkoitukseen lain voimaantulopäivänä tai sen jälkeen. Lain 55 b §:ää sovelletaan ensimmäisen kerran vuodelta 1989 takaisin maksettavaan veroon.
